

RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI

Fundacji Inicjatyw Społeczno–Ekonomicznych

w roku 1996

REZULTATY DZIAŁALNOŚCI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

Agencje Inicjatyw Lokalnych
Pracownia Projektów Lokalnych
Szkoła Przedsiębiorczości FISE
Działalność na rzecz rozwoju organizacji pozarządowych w Polsce
Zmiany organizacyjne

Ad. 1. AGENCJE INICJATYW LOKALNYCH

Plan działalności na 1996 rok

Agencje Inicjatyw Lokalnych w 1996 roku miały kontynuować działalność określoną celami statutowymi FISE w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości.

W ramach programu animacji rozwoju lokalnego miały dążyć do:

Utworzenia lokalnych platform rozwoju przedsiębiorczości (sieci jednostek, organizacji, konsultantów indywidualnych współpracujących z AIL).

Celem podstawowym było tworzenie sieci organizacji lokalnych działających na rzecz rozwoju lokalnego w zakresie: doradztwa, szkoleń, opracowywania projektów.

W ramach tworzenia sieci organizacji wspierających rozwój małych i średnich przedsiębiorstw miano promować ich tworzenie lokalne a nie koordynowane centralnie. Wynikało to z dążenia do specjalizacji AIL.

Agencje zostały zobligowane do nawiązania współpracy z różnymi instytucjami wspierającymi rozwój przedsiębiorczości (np. Centra Wspierania Biznesu, Agencje Rozwoju Regionalnego, fundacje i stowarzyszenia oraz administracja publiczna). Szczególny nacisk położony został na zintensyfikowanie współpracy pomiędzy AIL-ami i organizacjami, z którymi Fundacja podpisała porozumienia o współpracy:

- AIL Białystok – Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach i Agencja Rozwoju regionalnego S.A. „Ares” w Suwałkach;
- AIL Łódź – Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. W Koninie i Fundacja Rozwoju Gminy Żelów w Żelowie;
- AIL Warszawa – Dom Inicjatyw Lokalnych w Ostrołęce.

FISE, biuro w Warszawie miało pełnić rolę doradczą, konsultacyjną i informacyjną oraz stanowić centrum koordynujące przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi jednostkami terenowymi. Tworzenie platform współpracy pomiędzy różnymi organizacjami i instytucjami miało stworzyć warunki do ferowania klientom kompleksowej usługi.

Wypracowania zasad i mechanizmów współpracy służących tworzeniu lokalnych narzędzi wspierania przedsiębiorczości (lokalnych funduszy pożyczkowo-gwarancyjnych, ośrodków doradczych, fundacji i stowarzyszeń).

Uczestnictwa (Agencji i ich pracowników) w opracowaniu strategii rozwoju regionalnego we współpracy z Pracownią Projektów Lokalnych. W ramach opracowywania strategii rola AIL miała dotyczyć pomocy gminom w opracowywaniu programów związanych z konkretnymi projektami przedsięwzięć gospodarczych.

W ramach rozpoczętych działań zmierzających do pełnego usamodzielnienia Agencji Inicjatyw Lokalnych w 1996 roku, planowana była kontynuacja strategii tworzenia niezależnych prawnie i finansowo organizacji, zdolnych do samodzielnego finansowania swojej działalności. Do końca 1996 roku planowano usamodzielnienie kolejnych dwóch AIL oraz kontynuację

tej strategii w latach następnych. Po zakończeniu zmian w strukturze organizacyjnej FISE miały pozostać 3 – 4 jednostki terenowe.

Podjęcie współpracy z Bankiem Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych oraz Towarzystwem Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych w zakresie sprzedaży produktów grupy ISE. Agencje miały prowadzić akcję promocyjną produktów, przygotowywać projekty wstępne przedsięwzięć gospodarczych, dokonywać wizji lokalnych u potencjalnego klienta w trakcie przygotowywania projektu przedsięwzięcia, kompletować dokumentację kredytową, stanowić łącznik pomiędzy klientem a BISE i TISE.

Ostateczne opracowania i wdrożenia katalogu produktów AIL.

Opracowania opartej na katalogu produktów FISE oferty współpracy z jednostkami lokalnymi wspierającymi rozwój małej i średniej przedsiębiorczości.

Planowane zadania AIL na 1996 rok:

- Doradztwo indywidualne dla bezrobotnych i osób zakładających własną firmę.
- Organizacja szkoleń koordynowanych przez Szkołę Przedsiębiorczości FISE.
- Tworzenie narzędzi (baz informacyjnych) koniecznych w pracy doradczej.
- Za tworzenie baz informacyjnych w każdej jednostce terenowej będzie odpowiedzialny Kierownik Agencji Inicjatyw Lokalnych lub osoba przez niego upoważniona.
- Katalog informacyjny o instytucjach lokalnych działających na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (organizacji pozarządowych, firm komercyjnych o różnym profilu – doradcze i szkoleniowe). Katalog jest niezbędnym narzędziem w bieżącej działalności Agencji. Pozwoli na kompleksową obsługę klienta.
- Bank danych o funduszach pomocowych wspierających działalność organizacji pozarządowych, które wspierają rozwój przedsiębiorczości.
- Uzupełnienie i zbieranie na bieżąco informacji o źródłach finansowych (banki, towarzystwa inwestycyjne, instytucje leasingowe).
- Uzupełnienie katalogu produktów FISE o wprowadzone do pracy AIL produkty z zakresu doradztwa i szkoleń.
- Przygotowanie oferty współpracy z lokalnymi instytucjami w ramach tworzenia lokalnych sieci wspierania przedsiębiorczości.

Planowane zadania warszawskiego biura FISE w kontekście koordynacji i wspierania działań AIL:

- Bieżące przekazywanie informacji o źródłach finansowych wspierających działalność statutową organizacji.
- Przekazywanie informacji o podejmowanych przez biuro FISE inicjatywach.
- Pomoc przy przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie zadań podejmowanych przez jednostki terenowe.
- Organizowanie spotkań, seminariów i kursów dla pracowników jednostek terenowych.

Wykonanie zadań Agencji Inicjatyw Lokalnych w 1996 roku

1. Doradztwo indywidualne dla bezrobotnych, osób zakładających własną firmę, oraz firm już istniejących.

Działalność poradnicza AIL obejmowała trzy podstawowe grupy klientów: bezrobotnych, rozpoczynających działalność gospodarczą oraz już istniejące firmy. W roku 1996 sieć AIL udzieliła porad następującej treści:

- wybór formy prawnej działalności gospodarczej,
- zasady podejmowania działalności gospodarczej,
- ocena realności i opłacalności przedsięwzięcia,
- opracowanie biznes planu,
- formy rozliczeń podatkowych,
- prawne zasady zatrudnienia,
- zasady sporządzania umów,
- pomoc w wyborze najkorzystniejszego źródła finansowania przedsięwzięcia,
- umowy z zakresu obrotu gospodarczego,
- monitoring przedsiębiorstw,
- pomoc w poszukiwaniu partnerów do współpracy,
- pomoc przy opracowywaniu wniosków kredytowych,
- udzielenie informacji o kredytach bankowych i firmach leasingowych,

- pomoc przedsiębiorstwom borykającym się z problemami na dalszym etapie rozwoju,
- umiejętność poszukiwania pracodawcy,
- pisanie listu motywacyjnego, życiorysu i innych dokumentów niezbędnych w trakcie poszukiwania pracy,
- informacje o lokalnych rynkach pracy,
- informacje o możliwościach dalszego kształcenia,
- uprawnienia i obowiązki absolwenta w świetle ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

W roku sprawozdawczym 1996 sieć Agencji Inicjatyw Lokalnych udzieliła ogółem 2477 porad dla 1590 klientów. Było to mniej niż planowane 3120 porad. Najwięcej porad dotyczyło problematyki podatkowej i finansowej – ogółem 605 porad czyli 24% wszystkich udzielonych, następną grupą były porady prawne – 405 porad, porady marketingowe – 369 porad, oraz porady dotyczące wniosków kredytowych – 359 porad.

Czterdzieści procent osób korzystających z porad AIL to kobiety, sześćdziesiąt jeden to bezrobotni. Niespełna dziewiętnaście procent to przedstawiciele środowiska różnej wielkości biznesu.

W ramach działalności doradczej sieć AIL współpracowała przy składaniu 200 wniosków o finansowanie projektów, z czego 69 wniosków uzyskało źródło finansowania. Dzięki tym projektom udało się stworzyć 155 miejsc pracy.

Część działalności doradczej AIL finansowana była z programu TOR-10. Warto wymienić ponadto program „Aktywizacji młodzieży bezrobotnej” prowadzony wspólnie przez AIL Białystok i AIL Warszawa we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Puszczy Białowieskiej. Działalność doradcza prowadzona była w ścisłej współpracy z takimi instytucjami jak: Rejonowe Urzędy Pracy, Ośrodki Pomocy Społecznej, z Młodzieżowymi Biurami Pracy czy ze Stowarzyszeniem Doradców Rachunkowych. Agencja Inicjatyw Lokalnych w Radomiu prowadziła poszerzoną działalność doradczą jako Centrum Wspierania Biznesu zgodnie z treścią umowy z Funduszem Współpracy. Rok 1996 upłynął pod znakiem poszukiwań nowych kategorii klientów i nowych form działalności doradczej również opartych na mediach elektronicznych.

2. Organizacja szkoleń koordynowanych przez Szkołę Przedsiębiorczości FISE

W roku 1996 AIL organizowały następujące grupy kursów szkoleniowych:

- kurs podstawowych zagadnień działalności gospodarczej (ABC biznesu), a więc kwestie ekonomiczno-finansowe, prawne, marketingowe czy organizacyjne,
- zaawansowane kursy prowadzenia i oceny przedsięwzięć gospodarczych,
- specjalistyczne seminaria związane z bieżącym funkcjonowaniem firm na rynku,
- kursy dla instytucji zajmujących się rozwojem przedsiębiorczości,
- kurs kształtowania postaw i umiejętności życiowych (np.: „Spadochron”),
- kurs dla organizacji pozarządowych,
- kurs dla samorządów lokalnych,
- kurs dla doradców przedsiębiorczości.

Partnerami AIL w działalności szkoleniowej były:

wojewódzkie i rejonowe urzędy pracy na terenie całego kraju,
 kuratoria oświaty, ośrodki zatrudnienia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
 organizacje pozarządowe PFRON, FRDL, FDP, FAD, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Stowarzyszenie Pomocy Niematerialnej Na Rzecz Osób Poszukujących Pracy, Stowarzyszenie Gmin Puszczy Białowieskiej,
 Instytucje szkolące: szkoły średnie, szkoły biznesu, IFG. Więcej informacji na temat działalności szkoleniowej AIL znajduje się w części raportu poświęconej szkole Przedsiębiorczości FISE. Można tam znaleźć również dokładne informacje statystyczne.

3. Tworzenie narzędzi (baz informacyjnych) koniecznych w pracy doradczej

W końcu roku 1996 nie zakończono prac nad żadną bazą danych autorstwa AIL, która mogłaby być wykorzystana w działalności doradczej. Wiązało się to głównie ze spadkiem obsady w poszczególnych AIL, a także ze stosunkowo łatwym dostępem do gotowych specjalistycznych baz danych, które były wykorzystywane przez AIL w działalności doradczej. Można powiedzieć, że AIL zaczęły się specjalizować w działalności konsultingowej, doradczej i szkoleniowej zarzucając gromadzenie informacji, które w tej strukturze organizacyjnej jaka dysponują AIL nie ma większego uzasadnienia

ekonomicznego. Jednocześnie AIL zaczęły poszukiwać takich systemów informacyjnych, dzięki którym mogłyby jak najsprawniej świadczyć swoje usługi.

4. Uzupełnienie katalogu produktów FISE o wprowadzone do pracy AIL produkty z zakresu doradztwa i szkoleń

W strategii Fundacji Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych na 1996 rok duży nacisk kładzie się na rozwój działań marketingowych. Warunkiem koniecznym tego rozwoju jest szczegółowe określenie asortymentu produktów, które mają być przedmiotem marketingu. W roku 1996 kontynuowano proces unifikacji oferty poszczególnych ośrodków FISE. Nie oznacza to, że dążono do tego, by każda placówka AIL oferowała identyczny zakres usług lecz do tego by każda z AIL mogła wyczerpująco poinformować o wszystkich produktach sieci FISE a nawet doprowadzić do przyjęcia zamówienia.

W roku sprawozdawczym następował proces postępującej specjalizacji poszczególnych placówek. AIL w Radomiu rozpoczęła wysoce wyspecjalizowaną działalność polegającą na analizie efektywności inwestycji. Agencja otrzymała dwa zlecenia:

opracowanie efektywności finansowej dla koncepcji hotelu miejskiego w Radomiu

studium wykonalności zespołu basenów rekreacyjnych w Radomiu.

W obu przypadkach partnerem Agencji był samorząd miasta Radomia.

AIL Łódź rozwinęła szeroką działalność szkoleniową i uczestniczyła w pracach dotyczących Lokalnego Programu Rozwoju Gminy Żelów.

Agencja Inicjatyw Lokalnych w Wałbrzychu zdobyła mocną pozycję na lokalnym rynku szkoleń dla osób bezrobotnych.

AIL Gdańsk mimo skromnej jednoosobowej obsady prowadziła bardzo dynamiczną działalność doradczą dążącą do wejścia na rynek usług konsultingowych dla już działających podmiotów gospodarczych.

5. Przygotowanie oferty współpracy z lokalnymi instytucjami w ramach tworzenia lokalnych sieci wspierania przedsiębiorczości

W roku 1996 pracę AIL cechowała duża aktywność w poszukiwaniu lokalnych partnerów. Aktywność ta przejawiała się w składaniu dużej ilości wniosków o współpracę. Agencje współpracowały z takimi instytucjami jak: Białostocki Fundusz Kapitałowy, Białostocki Fundusz Przedsiębiorczości, Ośrodki Wspierania Przedsiębiorczości, Żelowski Fundusz Inwestycyjny, Żelowski Inkubator Przedsiębiorczości, Żelowskie Centrum Przedsiębiorczości, Fundusz Poręczeń Kredytowych dla Młodych Przedsiębiorców w Łodzi, Stowarzyszenie "Radomskie Centrum Przedsiębiorczości", Radomski Inkubator Przedsiębiorczości, Radomski Fundusz Wspierania Przedsiębiorczości

Współpraca polegała na świadczeniu przez AIL usług doradczych dla tych instytucji lub pomocy AIL w ich promocji. Do partnerów tworzących lokalną sieć wspierania przedsiębiorczości należą rejonowe urzędy pracy, wszędzie tam gdzie współpraca polega na poradnictwie dla osób zakładających własne przedsiębiorstwa.

Ad. 2. PRACOWNIA PROJEKTÓW LOKALNYCH

Plany PPL na 1996 rok

1. Sprawy programowe, definicje

a) W dalszym ciągu miała być kontynuowana dyskusja na temat pojęć związanych ze strategią i metodyka jej opracowania.

Na starcie roku aktualny stan pojęć przedstawiał się następująco:

Strategia: rozumiana jest szeroko jako strategia rozwoju gminy, a nie tylko jako strategia rozwoju gospodarczego (rozwoju gospodarczego nie można oddzielić od rozwoju innych sfer).

Kolejność prac nad rozwojem: właściwa kolejność prac to po opracowaniu strategii - program operacyjny, programy funkcjonalne i projekty operacyjne.

Filozofia strategii: strategia powinna obejmować całą gminę (w znaczeniu wspólnoty terytorialnej) a nie tylko sferę komunalną, jednakże powinna to być strategia władz gminy z wykorzystaniem jej instrumentarium (to nie wyklucza wciągania różnych innych partnerów). Powinna wskazać słabe elementy w zarządzaniu, które mogą być hamulcem rozwoju.

Strategia głównie powinna się opierać o lepsze gospodarowanie własnymi zasobami (w tym głównie budżetem), a w drugiej dopiero kolejności posiłkować się środkami pozabudżetowymi.

b) Planowano opracowanie katalogu produktów PPL, określającego w klarowny sposób, co w jakim czasie i za ile może wykonać PPL.

Opracowanie katalogu miało mieć wpływ na sprecyzowanie definicji i pojęć.

Miał to być proces w miarę uporządkowany – zakładano powstanie różnych niezależnych wersji, na podstawie których miała zostać wypracowana wersja ostateczna. Planowano wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za doprowadzenie procesu do końca.

2. Działalność PPL – produkty PPL

Głównym celem działalności miało być w dalszym ciągu szerzenie wiedzy nt. rozwoju lokalnego, a szczególnie strategii (przekonanie o celowości opracowywania strategii, rozumienie istoty strategii i umiejętności oceny różnych opracowań, umiejętności myślenia strategicznego, umiejętność opracowywania strategii).

a) Szkolenia

Głównym produktem szkoleniowym będzie kurs „Strategia rozwoju gminy” i jego modyfikacje. Pożądanym kierunkiem modyfikacji będzie metodyka opracowania strategii, tak aby uczestnicy szkoleń otrzymywali jak najwięcej praktycznych rad (zdobyli umiejętności) i wiedzieli jak zabrać się do pracy nad strategią.

Odbiorcą szkoleń będą przedstawiciele władz gmin, szczególnie członkowie zarządu, radni, członkowie komisji rozwoju gospodarczego, urzędnicy samorządowi zajmujący się rozwojem. Zleceniodawca szkoleń: programy pomocowe (Omega, Struder), samorządy terytorialne.

W celu sprawnego prowadzenia szkoleń planowano:

dopracowanie istniejących i opracowanie nowych materiałów szkoleniowych dla szkolenia „Strategia rozwoju gminy”,

dopracowanie metodyki szkolenia uwzględniającej w większym stopniu aktywne metody szkoleniowe,

sformowanie (rozszerzenie) zespołu szkoleniowego,

planowano przeprowadzenie około 15 szkoleń dla gmin, szkoleń dla trenerów w ramach programu Omega, oraz szkoleń dla CODN.

b) Strategie

Głównym produktem powinno być opracowywanie strategii rozwoju gminy. Dotychczas produkt ten nie był precyzyjnie opisany i dlatego prace powinny zmierzać do opisanie różnych wariantów (produktów) strategii.

W roku 1996 PPL miała kontynuować i zakończyć prace nad 5 strategiami rozwoju.

c) Tematy pochodne

Oprócz głównych produktów (szkolenia i strategie) można wyróżnić szereg produktów pochodnych. Pojawiają się one w miarę zapotrzebowania i również nie są precyzyjnie określone.

3. Główni partnerzy

Głównymi partnerami miały być:

- samorządy terytorialne (szkolenia i strategie),
- LGAP – KHF (szkolenia i strategie),
- Omega Phare (szkolenia),
- ARK-a (szkolenia, strategie, studium przedinwestycyjne),
- CODN (szkolenia dla nauczycieli i liderów lokalnych),
- BISE (oceny zdolności gmin do spłaty kredytów w przypadku dużych projektów),
- Phare – Struder (szkolenia, strategie),

- partnerem wewnętrznym miały być nadal AIL-e: Białystok w działaniach w Międzyrzeczu, Łódź w ewentualnych działaniach w Poddębicach, Kielce w ewentualnych działaniach w Skarżysku Kamiennej; oprócz tego współpraca w organizacji szkoleń nt.: strategii.

3. Zespół PPL (pracownicy i współpracownicy)

Głównym zadaniem miało być stworzenie zaplecza zespołu poprzez dodatkowe zatrudnienie lub/i przygotowanie „kartoteki” specjalistów. Trzon PPL mieli stanowić pracownicy na bezterminowych umowach o pracę. Pozostałe osoby powinny być zatrudnione na terminowych umowach o pracę i umowach kontraktowych (na czas określony, o dzieło). „Kartoteka” specjalistów tworzona z:

- partnerów z sieci FISE,
- partnerów z sieci LGAP (szczególnie po szkoleniach dla trenerów),
- innych osób.

4. Strategia marketingowa

Promocja miała obejmować głównie szkolenia. Głównymi kanałami promocji miały być: sejmiki samorządowe, konferencje samorządowe, ogłoszenia w prasie samorządowej.

Nie planowano ograniczeń terytorialnych dla miejsc szkoleniowych, choć przewidywano preferowanie propozycji w bliższej odległości.

Możliwości opracowywania strategii nie miały być szeroko promowane – pierwszeństwo promocji pozostawiając dla szkoleń.

5. Szkolenia wewnętrzne

Szkolenia wewnętrzne miały się odbywać cyklicznie co miesiąc dla całego zespołu PPL i współpracujących osób (głównie z AIL).

Na szkoleniach wewnętrznych planowano omawianie bieżących prac nad strategiami oraz tych zagadnień, które nie będą częścią standardowych szkoleń dla gmin.

Tematyka seminariów:

- standaryzacja zbierania informacji (z wykorzystaniem istniejących formularzy),
- analiza materiałów źródłowych, informacji,
- kryteria dobrej strategii, określenie standardu strategii, zawartość,
- metodyka strategii „krok po kroku”,
- „wartości podstawowe” społeczności lokalnych,
- inne pojawiające się w trakcie dyskusji tematy.

6. Plany organizacyjne

Główne zadania organizacyjne na rok 1996 przedstawiały się następująco:

- stworzenie stabilnego zespołu i stabilnych podstaw finansowania działalności,
- wypracowanie ostatecznych zasad wynagradzania zapewniających satysfakcjonujący poziom utrzymujący stabilność zespołu (umowa o pracę, umowa o dzieło),
- stworzenie funduszu rezerwowego, umożliwiającego buforowanie okresowych problemów finansowych i zakup niezbędnego sprzętu m. in. do szkoleń,
- stworzenie stanowiska organizatora – menedżera Pracowni, który miał poprawić organizację PPL,
- na podstawie ocen rocznych stworzenie planów szkoleń i „ścieżek rozwoju”.

Wykonanie planu Pracowni Projektów Lokalnych

1. Sprawy programowe, definicje

Kontynuowano dyskusje programową na temat pojęć związanych ze strategią i metodyką jej opracowania. Dyskusja toczyła się w trakcie wewnętrznych seminariów i pracy nad zakończonym w tym roku podręcznikiem „Lokalne Strategie Rozwoju

Gospodarczego”. Zostały dopracowane definicje pojęć, które Pracownia Projektów Lokalnych używa zarówno podczas szkoleń jak i w pracy nad projektami.

2. Działalność PPL i produkty PPL

Główną działalnością pracowni było szerzenie wiedzy na temat rozwoju lokalnego, a szczególnie strategii rozwoju. Innym rodzajem działalności było praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności pracowników PPL w realizowanych wspólnie z samorządem terytorialnym projektach. Powstała wstępna wersja katalogu produktów PPL obejmująca również standardowe wzory ofert.

3. Szkolenia

Głównym produktem szkoleniowym był kurs „Strategia rozwoju gminy”. Odbiorcami szkolenia byli przedstawiciele władz gmin, szczególnie członkowie zarządu, radni, członkowie komisji rozwoju gospodarczego, urzędnicy samorządowi zajmujący się rozwojem. Oprócz tego uczestnikami szkoleń byli pracownicy Agencji Rozwoju Komunalnego i Banku Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych.

Po zakończeniu szkolenia jego uczestnik: był przekonany o celowości opracowywania strategii rozwoju, rozumiał istotę strategii i potrafił ocenić wartość różnych opracowań strategii lokalnego rozwoju, wiedział na czym polega myślenie strategiczne, potrafił rozpocząć proces opracowywania strategii.

Sponsorami szkoleń w 1996 roku były: programy pomocowe Omega monitoring Programu Pilotażowego, Omega PUASL, Phare Struder, LGAP KHF oraz samorządy terytorialne.

W celu prowadzenia szkoleń w roku 1996:

- dopracowane zostały istniejące i opracowane nowe materiały szkoleniowe
- uzupełniona została metodyka szkoleniowa uwzględniająca w większym stopniu aktywne metody szkoleniowe
- został sformowany i rozszerzony szkielet zespołu szkoleniowego
- został opracowany zakres podstawowych tematów szkoleniowych:
 - temat I – filozofia i metodyka strategii
 - temat II – rola organów gminy, instrumenty gry ekonomicznej gminy
 - temat III – rynek pracy i przedsiębiorczość
 - temat IV – polityka społeczna gminy.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 17 kursów szkoleniowych (bardziej szczegółowe dane w części – Szkoła Przedsiębiorczości FISE).

4. Strategie rozwoju lokalnego

Ważnym produktem PPL było opracowanie strategii rozwoju gminy. Do tej pory nie jest to produkt zestandaryzowany i opisany. W roku 1996 PPL pracowała nad następującymi strategiami:

- strategia Międzyrzecza Podlaskiego, prace nad strategią zostały zakończone w marcu 1996 roku
- strategia Opalenicy
- strategia Ostródy
- program pilotażowy w Ostródzie
- projekt pilotażowy w Olkuszu
- projekt pilotażowy w Trzebnicy, prace zostały zakończone.

5. Tematy pochodne

Oprócz głównych produktów jakimi dla PPL są szkolenia i strategie w roku 1996 prowadzone były przez Pracownię inne pochodne tematy:

- Program mieszkaniowy finansowany przez Know How Found – „Pomoc wspólnotom mieszkaniowym”, mający na celu wydanie materiałów szkoleniowych dla polskich wspólnot mieszkaniowych.
- Przygotowanie materiałów szkoleniowych dotyczących strategii rynku pracy.
- Zakończenie programu „Absolwenci uczelni dla inicjatyw lokalnych”. Celem programu było opracowanie modeli i próbną (pilotażową) realizacją programu animacji lokalnych inicjatyw dla rozwoju wykorzystującego dostępne instrumenty polityki społecznej. Założeniem programu było skomunikowanie poszukujących zatrudnienia

absolwentów wyższych uczelni z lokalnymi społecznościami, które mają pomysł na ciekawe przedsięwzięcie przyczyniające się do rozwoju gminy, lecz cierpiące na brak odpowiednio przygotowanej kadry. Program zakończył się konferencją podsumowującą i wydaniem publikacji „Absolwenci uczelni dla inicjatyw lokalnych”. Program mógł być realizowany dzięki pomocy finansowej: Fundacji im. Stefana Batorego, Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej, Krajowego Urzędu Pracy, Fundacji Francja – Polska, Fundacji Konrada Adenauera oraz Instytutu Spraw Publicznych.

Rozpoczęcie programu „Zarządzanie oświatą przez gminy”. Program ten jest elementem Programu Wspierania Inicjatyw Lokalnych KHF. Program jest prowadzony wspólnie z University of Birmingham z Wielkiej Brytanii. W jego wyniku ma powstać podręcznik dla samorządu omawiający problematykę zarządzania oświatą w tym wady i zalety poszczególnych rozwiązań. Podręcznik będzie oparty przede wszystkim na doświadczeniach polskich gmin.

Ostateczne zakończenie prac uwieńczone wydaniem podręcznika LGAP „Lokalne Strategie Rozwoju Gospodarczego”. Jest to pionierska publikacja o tej tematyce wydana i napisana w Polsce.

Opracowanie koreferatu do strategii Trzcianki.

Opracowanie poradnika dla gmin dotyczącego zamówień na studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Prace nad podręcznikiem były finansowane przez Związek Gmin Wiejskich. W roku 1996 mimo zakończenia prac nad tekstem, nie udało się wydać drukiem tej publikacji będącej jedyną tego typu znaczącą pozycją na rynku wobec ustawowego zobligowania gmin do opracowania studium uwarunkowań.

Rozpoczęcie programu pilotażowego „Sopot” - program rewitalizacji centrum miasta. Program jest finansowany ze środków KHF, a jego celem jest wykreowanie takich instrumentów, dzięki którym można by doprowadzić do odnowienia sytuacji mieszkaniowej w centrum Sopotu. W 1996 roku w ramach programu powstała baza danych dotycząca sytuacji mieszkaniowej w Sopocie oraz zostało przeprowadzone badanie w formie wywiadu kwestionariuszowego dotyczące postaw mieszkańców centrum Sopotu.

6. Główni partnerzy

Głównymi partnerami PPL w 1996 roku byli:

- LGAP – KHF
- Omega Phare
- Phare Struder.

7. Strategia marketingowa Pracowni Projektów Lokalnych

Promocja były objęte w PPL głównie szkolenia. Główne kanały promocji to kontakty osobiste, konferencje samorządowe i ogłoszenia w prasie samorządowej. Nie było żadnych ograniczeń terytorialnych związanych z prowadzeniem szkoleń czy innych projektów. Priorytetowe było natomiast dążenie do pracy w regionach do tej pory mniej rozwiniętych pod względem infrastruktury. Możliwości opracowywania strategii nie były szeroko promowane, głównym kanałem promocji pozostawały tutaj kontakty z uczestnikami szkoleń. Przygotowano i wysłano oferty w odpowiedzi na zaproszenia z Tomaszowa Mazowieckiego, Głuchołazów, Dobczyc, Dłutowa i Jarocina. W momencie zakończenia okresu sprawozdawczego największe szanse na finalizację miała umowa z Jarocinem. Mimo dużego popytu na te usługi przeszkodą w ich rozwijaniu jest bariera cenowa. PPL próbuje temu zaradzić próbując wspomagać swoich klientów występując z wnioskami o dofinansowanie projektów.

8. Szkolenia wewnętrzne

Szkolenia wewnętrzne w roku 1996 odbywały się cyklicznie raz w miesiącu dla całego zespołu PPL i współpracujących osób. Na szkoleniach wewnętrznych omawiano bieżące prace nad strategiami oraz te zagadnienia, które nie były zawarte w standardowych szkoleniach gmin.

Ad. 3. SZKOŁA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI FISE

Cele i zadania Szkoły Przedsiębiorczości FISE

Zadania szkoleniowe FISE wynikały z celów statutowych Fundacji ukierunkowanych na rozwijanie prywatnej przedsiębiorczości, związanych z podejmowaniem i umacnianiem inicjatyw społecznych, gospodarczych i kulturalnych oraz

z tworzeniem warunków rozwoju środowiska lokalnego i funkcjonowania fundacji, stowarzyszeń i zrzeszeń (organizacji pozarządowych).

Zadaniem Szkoły Przedsiębiorczości FISE jest realizacja programów szkoleniowych, kontrola i nadzór nad organizacją szkoleń, ustalanie oraz zatwierdzanie programów szkoleń, organizowanie i koordynowanie współpracy z innymi ośrodkami kształcenia w kraju i za granicą, planowanie i rozliczanie realizowanej działalności szkoleniowej.

Szkoła Przedsiębiorczości FISE ma doskonalić systemy informacji o realizacji kursów, prowadzić dokumentację kursów, karty informacyjne i bazy danych oraz ujednoczyć zasady rozliczeń szkoleń.

Zakres oraz kierunki szkoleń prowadzonych przez FISE są również determinowane zawartymi umowami i porozumieniami:

- z Krajowym Urzędem Pracy (dotacja Funduszu Pracy),
- z Funduszem Współpracy Phare – Struder A (Jak rozpocząć działalność gospodarczą?),
- z Funduszem Współpracy Phare – Struder B (Pobudzanie przedsiębiorczości),
- z British Know-How Found – Akademia NGO's – Phare Dialog Społeczny ,
- w ramach Phare – Demokracja – Program Lokalnej Aktywizacji (wspólnie z hiszpańską organizacją CIDOB),
- Program: Profesjonalizacji usług administracyjnych Samorządów Lokalnych,
- Phare (Devco): Profesjonalizacja samorządowych kadr administracyjnych,
- Związek Gmin Wiejskich,
- RUP Krosno i Stowarzyszenie Pomocy Niematerialnej na Rzecz Osób Poszukujących Pracy,
- Fundacja Spółdzielczości Mieszkaniowej.

Działalność szkoleniowa w 1996 roku

Największa część kursów była przeznaczona dla bezrobotnych. Zrealizowano dla nich 40 kursów, 2540 godzin zajęć (w 1995 roku 48 kursów i 1819 godzin zajęć). Kursy te stanowiły 68% ogólnego wymiaru zajęć.

Dla pracowników instytucji, głównie przedstawicieli samorządów lokalnych i organizacji samorządowych zorganizowano 31 kursów i 723 godziny zajęć (w poprzednim roku 32 kursy i 679 godzin zajęć). Te kursy stanowiły 19% ogólnego wymiaru zajęć Szkoły.

Dla pracowników urzędów pracy zrealizowano 14 kursów i 314 godzin zajęć (poprzednio 13 kursów i 427 godzin zajęć). Stanowiły one 8% ogólnego wymiaru zajęć.

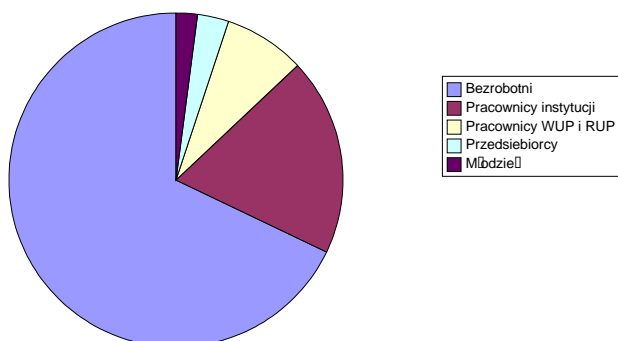
Dla przedsiębiorców było przeznaczonych 5 kursów i 96 godzin zajęć (w 1995 roku – 16 kursów i 96 godzin zajęć). Stanowiło to 3% ogólnego wymiaru zajęć. Dla młodzieży szkół przeprowadzono 3 kursy i 64 godziny zajęć (poprzednio 2 kursy i 15 godzin zajęć).

Biorąc pod uwagę ogólna liczbę godzin przeważały kursy dla bezrobotnych. Szczegółowe dane zawarte są w Tabeli 1.

Tabela 1: Uczestnicy kursów roku 1996

Charakter kursu	Liczba kursów	Liczba dni	Liczba godzin			Liczba uczestników
			Ogółem	Wykładowcy zewnętrzni	Wykładowcy wewnętrzni	
Bezrobotni	40	474	2540	1780	760	603
Pracownicy instytucji	31	102	723	204	519	535
Pracownicy WUP i RUP	14	51	314	236	78	206
Przedsiębiorcy	5	20	96	62	34	52
Młodzież	3	10	64	28	36	40
Razem	9393	657	3737	2310	1427	1436

Charakter kursów w 1996 roku

Tematyka i uczestnik szkoleń

Tematyka szkoleń dla bezrobotnych obejmowała bardzo zróżnicowane formy kursów od 2 – 3 dniowych po ponad 30 dniowe. Ich zakres dotyczył przede wszystkim zajęć o charakterze biznesowym, takich jak:

jak założyć małą firmę,
zasady marketingu,
obsługa komputera,
biznes plan i jego analiza,
podstawy analizy finansowej przedsięwzięcia.

Na kursach kładziono silny nacisk na doprowadzenie do konkretnych projektów przedsięwzięć gospodarczych kończących się założeniem i uruchomieniem własnej działalności gospodarczej.

Dwa kursy – głównie dla młodych bezrobotnych – pozwoliły na planowanie swojej aktywności zawodowej i aktywne poszukiwanie pracy („Spadochron”).

Dla pracowników instytucji zrealizowano w sumie 31 kursów, z czego największą część dla przedstawicieli samorządu terytorialnego (18 kursów, 411 godzin zajęć, 346 uczestników; w roku 1995 było 10 kursów, 130 godzin zajęć, 180 uczestników). Tematyka tych kursów była przede wszystkim strategia rozwoju gospodarczego gmin realizowana przez Pracownię Projektów Lokalnych.

Przedstawiciele różnych instytucji byli zaznajamiani na kursach FISE z zagadnieniami potrzebnymi liderom przedsiębiorczości: podstawami przedsiębiorczości, zasadami doradztwa i specjalistycznymi informacjami pomagającymi oddziaływać na partnerów społecznych. Dla organizacji pozarządowych było przeznaczonych 6 kursów, 153 godziny zajęć, 86 uczestników (w 1995 roku – 7 kursów, 138 godzin zajęć), na których w ramach Akademii NGO's zaznajamiano z problematyką finansów, promocją własnych działań, nawiązywaniu kontaktów ze sponsorem, zarządzania organizacją oraz planowaniem i kontrolą. Dzięki tym kursom nowe fundacje nawiązywały potrzebne kontakty i organizowały profesjonalnie swoją planowaną działalność statutową.

Dla pracowników urzędów pracy zorganizowano 14 kursów, na których prezentowano przede wszystkim problematykę aktywnego pośrednictwa pracy (9 kursów) oraz kwestie związane z pobudzaniem przedsiębiorczości i profesjonalnym doradztwem zawodowym.

Na kursach dla przedsiębiorców omawiano zagadnienia związane z funduszem poręczeń kredytowych i obsługa komputera w biznesie.

Kursy dla młodzieży dotyczyły aktywnego poszukiwania pracy na rynku („Spadochron”).

W sumie wśród wszystkich uczestników kursów, czyli 1436 osób, bezrobotnych było 36,1%, przedstawicieli samorządu terytorialnego było 20,5%, reprezentantów różnych instytucji - 16,1%, pracowników urzędów pracy - 14,0%, przedsiębiorców - 4,2%, młodzież stanowiła - 1,5% ogółu na kursach, inne grupy - 7,6%.

Większość osób na kursach FISE stanowiły kobiety. Było ich 58,1% ogółu, mężczyzn - 41,9%.

Osoby w wieku do 25 lat - 17,5%, od 25 do 30 lat - 21,9%, od 30 do 45 lat - 45,7% (najliczniejsza grupa), powyżej 45 lat - 14,9%.

Z wykształceniem podstawowym było tylko 3,2% ogółu, zasadniczym zawodowym - 16,6%, średnim zawodowym - 26,2%, średnim ogólnokształcącym - 22,0%, pomaturalnym - 3,6%, wyższym - 28,4%.

Dane te potwierdzają, że odbiorca kursów FISE może mieć bardzo różne przygotowanie zawodowe na poziomie ponadpodstawowym, mieścić się w szerokim przedziale wieku i posiadać rozmaite praktyczne doświadczenia w zakresie przedsięwzięć gospodarczych i społecznych. Tego typu uniwersalizm i szeroki profil uczestników - wyraźnie jednak zidentyfikowany i ustalony - powinien być w przyszłości nadal utrzymywany.

Ocena kursów dokonywana przez uczestników w ankietach podsumowujących, była bardzo wysoka. Średnia ocen kursów średniokresowych wyniosła w roku 1996 - 4,8 w skali od 1 do 5.

Partnerami i instytucjonalnymi odbiorcami szkoleń byli:

- wojewódzkie i rejonowe urzędy pracy na terenie całego kraju,
- kuratoria oświaty, ośrodki zatrudnienia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- organizacje pozarządowe: PFRON, FRDL, FDPA, FAD, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Stowarzyszenie Pomocy Niematerialnej na Rzecz Osób Poszukujących Pracy, Stowarzyszenie Gmin Puszczy Białowieskiej,
- instytucje szkolące: szkoły średnie, szkoły biznesu, IFG,
- urzędy gminne i miejskie, np. Czorsztyn, Hajnówka, Dłutów, Dobczyce, Braniewo, Kaliska, Sztutowo, Czerwonak, Lipnica Wielka,
- organizacje samorządu terytorialnego, np. sejmik samorządowy.

Jak widać z przedstawionych danych szkolenia z jednej strony wzmacniały i wspierały działalność poradniczą mającą na celu tworzenie nowych miejsc pracy i rozwój małego biznesu, a z drugiej były elementem integrującym wiele osób i środowisk wokół problemów rozwoju gospodarczego i społecznego. Aktywizowanie na określonym terenie różnych instytucji i organizacji oraz ich integrowanie wokół konkretnych projektów i szkoleń jest dogodną formą zwiększania sił środowiska lokalnego i rozwiązywania jego istotnych problemów gospodarczych.

Wyniki ilościowe i organizator szkoleń

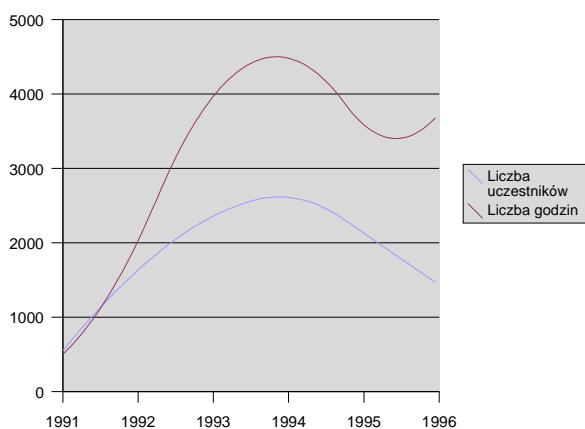
W 1996 roku zorganizowano 93 kursy trwające 657 dni i 3737 godzin zajęć. W 1995 roku było 111 kursów trwających 498 dni i liczących 3004 godziny zajęć.

Liczba uczestników kursów wyniosła 1436 osób (w 1995 roku - 1863 osoby). W porównaniu z 1995 rokiem zwiększyła się liczba godzin zrealizowanych kursów (o 24,4%), zmalała liczba uczestników (o 23%). Kursy stają się coraz dłuższe, bo gwarantują w ten sposób lepsze przygotowanie osób w nich uczestniczących.

Tabela 2: Realizacja kursów w FISE w latach 1991 - 1996

Kursy	1991	1992	1993	1994	1995	1996	Razem
Liczba kursów							
Ogółem	21	53	175	140	111	93	593
- krótkookresowych	14	22	57	20	23	3	139
- średniokresowych	7	31	118	120	88	90	454

Kursy	1991	1992	1993	1994	1995	1996	Razem
Liczba dni	115	158	705	896	498	657	3029
Liczba godzin ogółem	502	1093	4094	4733	3004	3737	17163
- na kursach krótkookresowych	100	110	407	118	119	23	877
- na kursach średniookresowych	402	983	3883	4615	2885	3714	16482
Liczba uczestników	548	1332	2373	2747	1863	1436	10299

Podstawowym organizatorem szkoleń są Agencje Inicjatyw Lokalnych. Ich udział jednak w 1996 roku znacznie zmalał. AIL zorganizowały 63% ogółu kursów (w 1995 roku – 86,5%) i 64% godzin zajęć (rok temu – 88,6%). AIL objęły 59% ogółu uczestników (poprzednio 87,1%). Wpływ na te proporcje miał rozwój szkoleń Agencji skomercjalizowanej w Olsztynie i działalność PPL.

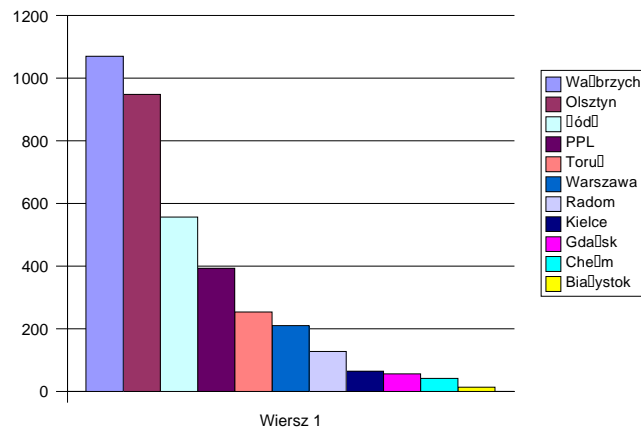
Tabela 3: Realizacja szkoleń w Agencjach

AIL	Liczba kursów zrealizowanych	Liczba godziny ogółem	Liczba godzin Wykładowcy zewnętrzni	Liczba godzin Wykładowcy Agencji	Liczba osób
Razem AIL	59	2396	1679	717	847
Procent ogółu zadań Szkoły	63	64	73	50	59
Razem pozostali organizatorzy	34	1341	631	710	589
Razem Szkoła	93	3737	2310	1427	1436

Tabela 4: Organizator szkoleń w 1996 roku

AiL	Liczba godziny ogółem	Liczba godziny Wykładowcy zewnętrzni	Liczba godziny Wykładowcy Agencji	Liczba osób	Liczba zrealizowanych kursów
Wałbrzych	1070	1030	40	183	9
Olsztyn	948	547	401	267	17
Łódź	557	225	332	318	22
PPL	393	84	309	322	17
Toruń	254	141	113	58	5
Warszawa	210	116	94	68	6
Radom	128	26	102	73	5
Kielce	65	65	0	54	4
Gdańsk	56	56	0	36	4
Chełm	42	6	36	37	3
Białystok	14	14	0	20	1
Razem	3737	2310	1427	1436	93

Liczba kursów wg Agencji w 1996 roku

Kursy realizowane przez jednostki FISE:

Jednostka FISE	Liczba godzin w 1996 roku	Udział w ogóle zajęć w 1996 roku	Liczba godzin w 1995 roku	Udział w ogóle zajęć w 1995 roku
AIL Wałbrzych	1070	30,06%	626	24,31%
AIL Olsztyn	948	26,63%	552	21,44%
AIL Łódź	557	15,65%	681	26,45%
PPL	393	11,04%	128	4,97%
AIL Toruń	254	7,13%	185	7,18%
AIL Warszawa	210	5,90%	294	11,42%
AIL Radomiu	128	3,60%	109	4,23%
Razem:	3560	100%	2575	100%

Wykonanie planu szkoleń na 1996 rok prezentuje Tablica 5.

Tablica 5: Wykonanie planów szkoleń AIL w 1996 roku

AIL	Liczba kursów planowanych	Liczba kursów zrealizowanych	Procent wykonania (3:2)
Białystok	0	1	100%
Chelm	12	3	25%
Gdańsk	0	4	100%
Kielce	12	4	33%
Łódź	24	22	92%
Radom	12	6	50%
Toruń	12	5	42%
Wałbrzych	24	9	38%
Warszawa	12	6	50%
Razem Agencje	110	60	56%

Wykładowcami kursów byli najczęściej pracownicy spoza Fundacji. Na ogólną liczbę 3737 godzin kształcenia 61,8% godzin zrealizowały osoby spoza Fundacji. Własnymi wykładowcami FISE i Agencji zrealizowano 38,2% godzin zajęć.

W charakterze wykładowców występowali często przedstawiciele Izb i Urzędów Skarbowych, ZUS-u, Izb Przemysłowo-Handlowych i Gospodarczych, towarzystw i przedsiębiorstw (banków, firm, itp.), przedstawiciele środowisk naukowych i specjalistów.

Wykładowcy Agencji specjalizują się w zagadnieniach wchodzących w zakres doradztwa dla małego i średniego biznesu, a więc finansów, marketingu, podatków, postępowania przy zakładaniu firm, prowadzeniu księgi rozchodów i przychodów, itp.

Oferta i materiały szkoleniowe

Wiele uwagi w działalności Szkoły Przedsiębiorczości FISE poświęca się na tworzenie i doskonalenie materiałów szkoleniowych. Zapewniają one wymaganą jakość kursów. Stworzono Bank Materiałów Szkoleniowych FISE zarówno w formie papierowej jak i magnetycznej pozwalający na bardziej sprawne zarządzanie nimi i dystrybucję wśród organizatorów szkoleń.

W 1996 roku opracowano lub uaktualniono indywidualnie i zespołowo następujące materiały:

- Prawo podatkowe;
- Elementy marketingu;
- Analiza finansowa:
 - sprawozdanie finansowe,
 - rachunek wyników,
 - bilans,
 - przepływy gotówkowe,
 - analiza wskaźnikowa,
 - biznes plan.
- Budowa i analiza ekonomiczna wniosku o pożyczkę z Funduszu Pracy;
- Ocena przedsiębiorstwa;
- Jak samemu zostać pracodawcą;
- Podstawy prawne prowadzonej działalności gospodarczej;
- Podatki w działalności gospodarczej;
- Aktywne formy pośrednictwa pracy;
- Powodzenie na rynku pracy;
- Profesjonalny doradca zawodowym;
- Planowanie strategiczne.

Przykładowo omówić możemy następujące materiały i publikacje:

Aktywne formy pośrednictwa pracy

Program szkolenia i materiały szkoleniowe przygotowane zostały dla pracowników urzędów pracy. Celem kursu jest poznanie podstawowych metod pracy doradcy, rozwój umiejętności doradczych oraz wyjaśnienie metod sporządzania bilansów zawodowych.

Profesjonalny doradca zawodowy

Szkolenie i materiały szkoleniowe mają na celu dostarczenie podstawowej wiedzy, która pozwoli doradcom zawodowym zdobyć umiejętności udzielania porad bezrobotnym, zainteresowanym rozpoczęciem działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności przeprowadzania doboru kandydatów do samozatrudnienia.

Podatki w działalności gospodarczej

Kurs kierowany jest do pracowników (pracowników obsługujących pożyczki z Funduszu Pracy) Urzędów Pracy zajmujących się promowaniem przedsiębiorczości wśród bezrobotnych. Celem kursu jest zapoznanie z technikami stymulowania bezrobotnych do prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej. Wyjaśnienie metod sporządzania bilansu zawodowego osób bezrobotnych. Uzyskanie wiedzy z zakresu prawa, ekonomii, marketingu, „psychologii biznesu” niezbędnych do pobudzenia i promocji przedsiębiorczości wśród bezrobotnych.

Jak samemu zostać pracodawcą?

Materiały szkoleniowe przygotowane zostały do kursów z zakresu podejmowania działalności gospodarczej. Obejmują one przegląd obowiązujących regulacji podatkowych. Poszczególne rozwiązania omówione są w formie przykładów i uwzględniają szeroki wachlarz problemów związanych z regulowaniem należności podatkowych z jakimi spotykają się przedsiębiorcy rozpoczynający działalność.

Rozwój Przedsiębiorczości i Inicjatyw Lokalnych” (tytuł oryginalny : “Implementing Change”)

Książka poddaje w wątpliwość sens sektorowego podejścia do tworzenia miejsc pracy i przedsiębiorstw, pokazuje ograniczenia wąskich, zadaniowych działań. Zwraca uwagę na tworzenie czynników ułatwiających rozwój przedsiębiorczości na wielu poziomach i przy wykorzystaniu efektu synergii środowiska lokalnego, swoistych regionów „rozwoju endogenego”.

„SPADOCHRON – Praktyczny poradnik dla osób planujących karierę, szukających pracy i zmieniających zawód”. Autor: Richard Nelson Bolles

Podręcznik wraz z nowymi, przeredagowanymi materiałami szkoleniowymi stanowi bazę dydaktyczną na prowadzonych przez FISE kursach dla bezrobotnych i poszukujących pracy. Szukając pracy, wybierając zawód stoisz przed podjęciem decyzji. Nikt za Ciebie jej nie podejmie jak pisze autor: „Nikogo na całym świecie twój los nie obchodzi tak bardzo jak Ciebie”. „Spadochron” w tym pomaga, tego uczy.

Lokalne strategie rozwoju gospodarczego

Zawiera dwa istotne rozdziały dla funkcjonowania rynku pracy. Pierwszy obejmuje kwestie związane z przedsiębiorczością, pobudzania sektorów gospodarki, polityki zwiększającej zatrudnienie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw oraz tworzenia “kultury przedsiębiorczości”. Drugi wprost omawia rynek pracy oraz sposoby i kierunki kształtowania tego rynku w wymiarze strategicznym i praktycznym.

Strategia rozwoju gminy, Podstawy lokalnego rozwoju gospodarczego. Materiały szkoleniowe

Zawierają omówienia zasad budowania lokalnych strategii rozwoju oraz przedstawiają szczegółowe problemy metodyczne systematyzowania informacji o gminie jako przesłanki formułowania jej celów rozwojowych. Uwzględnia się jej płaszczyznę finansową i organizacyjną funkcjonowania gminy i jej możliwości kształtowania własnej polityki w kreowaniu przedsiębiorczości, rynku pracy, rozwiązywania problemów społecznych, itp.

Lokalne rynki pracy jak wynika z doświadczeń krajów Zachodu są jedynymi realnymi rynkami, które wymagają organizacyjnego wyodrębnienia i odrębnego traktowania, zarówno na szczeblu krajowym jak i lokalnym. Publikacja omawia lokalny rynek pracy i jego instytucje, statystyki bezrobocia, grupy ryzyka na rynku pracy, miejsce lokalnego rynku pracy w strategii rozwoju gminy, model DIIP jako propozycja obniżania społecznych i prywatnych kosztów bezrobocia. Razem z zestawem ćwiczeń jest przeznaczona do użytku na kursach dla przedstawicieli samorządu terytorialnego, rad gmin oraz urzędów pracy, itp.

Podsumowanie

W porównaniu z 1995 rokiem zwiększyła się ogólna liczba godzin zrealizowanych kursów (o 24,4%), zmalała liczba uczestników (o 23%). Kursy stają się coraz dłuższe, bo gwarantując w ten sposób lepsze przygotowanie osób w nich uczestniczących.

Największa część kursów FISE była przeznaczona dla bezrobotnych. Zrealizowano dla nich 40 kursów, 2540 godzin zajęć (w 1995 roku – 48 kursów i 1819 godzin zajęć). Kursy te stanowiły 68% ogólnego wymiaru zajęć.

Tematyka kursów dla bezrobotnych obejmowała przede wszystkim zajęcia o charakterze biznesowym (zakładanie małych firm) oraz aktywnego poszukiwania pracy.

W 1996 roku najbardziej rozwinęła się działalność szkoleniowa Pracowni Projektów Lokalnych, która dopracowała cykl szkoleń ze strategii rozwoju gospodarczego gmin i zorganizowała 17 kursów dla 322 osób, głównie przedstawicieli samorządu terytorialnego.

Podstawowym organizatorem szkoleń są Agencje Inicjatyw Lokalnych. Ich udział jednak w 1996 roku zmalał. AIL zorganizowały 63% ogółu kursów (w 1995 roku – 86,5%) i 64% godzin zajęć (rok temu – 88,6%). AIL objęły 59% ogółu uczestników (poprzednio – 87,1%).

Najwięcej godzin kursów zorganizowała Agencja w Wałbrzychu – 28,6% ogółu zajęć, Olsztynie – 25,4% oraz Łodzi – 14,9%.

Opracowano jednolitą ofertę szkoleniową oraz stworzono Bank Materiałów Szkoleniowych.

Wydano nowe publikacje książkowe oraz materiały szkoleniowe, np. „Rozwój przedsiębiorczości. Przedsiębiorczość i Inicjatywy Lokalne” (tytuł oryginalny : „Implementing Change”), „Lokalne strategie rozwoju gospodarczego”. Wznowiono i poprawiono skrypt dla kursu „Spadochron”.

Ad. 4. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ ROZWOJU ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W POLSCE

FISE od lat wspiera rozwój struktur społeczeństwa obywatelskiego, szczególnie organizacji pozarządowych, działających w gminach i pomocniczych strukturach terytorialnego podziału kraju oraz organizacji tworzących infrastrukturę ruchu NGO. W związku z tym w roku 1996 prowadziliśmy następujące działania:

Udział w pracach FIP

- Praca w Komitecie Organizacyjnym FIP (przede wszystkim organizacja pierwszego ogólnopolskiego Forum w Warszawie i udział w pracach nad zarejestrowaniem Stowarzyszenia na rzecz FIP (Krzysztof Herbst),
- udział w Forum Inicjatyw Pozarządowych,
- zorganizowanie stoiska FISE (zespół),
- prowadzenie grupy roboczej i warsztatu: Organizacje Pozarządowe Pracujące na rzecz Rozwoju Lokalnego i Rynku Pracy (Bernard Fruga),

- przygotowanie projektu konferencyjnego PO – FIP-owskiej Inicjatywy Lokalnej na Rzecz Przeciwdziałania Bezrobociu (Wspólnie z Krajowym Urzędem Pracy) (Krzysztof Herbst).

Udział w pracach nad uruchomieniem sieci Biur Poradnictwa Obywatelskiego

System Biur Porad Obywatelskich zajmuje się udzielaniem poradnictwa dla osób indywidualnych. W Polsce do tej pory powstało 5 tego typu placówek (Warszawa, Łomża, Wrocław, Kraków i Przemysł). BPO zajmuje się udzielaniem bezpłatnej i bezstronnej informacji tym wszystkim osobom, które mają problemy związane z ich trudną sytuacją socjalną i życiową.

FISE brała udział w pracach „konsorcjum” BPO (Krzysztof Herbst) oraz po wcześniejszym uzgodnieniu zawartości i terminów, opracowała cztery poradniki (Ewa Bończak Kucharczyk – mieszkaniowy, Marianna Drozdowska – zakładanie własnej firmy, Olaf Stachowski – bezrobocie, Wojciech Jagielski i Dariusz Skwira – zadłużenie i kredyty) dla potrzeb doradców BPO. Fundacja również uczestniczyła w przygotowaniu statutu i rejestracji Związku Stowarzyszeń „Biura Porad Obywatelskich”.

TUW (Bartłomiej Piotrowski)

Rok 1996 był okresem rozwoju Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych. Znacznie zwiększyła się liczba ubezpieczanych. FISE, dzięki członkostwu w Radzie Nadzorczej, uczestniczyła w działaniach mających na celu poprawę podstaw finansowych TUW. W wyniku licznych dyskusji, FISE poparła przygotowany przez Zarząd projekt zmian w statucie. Dzięki przeprowadzonym zmianom decydujący głos na Walnym Zgromadzeniu i w Radzie Nadzorczej uzyskują, proporcjonalnie do wniesionego wkładu, udziałowcy. Skłoniło to EUREZĘ i BISE do wzmocnienia kapitałowego TUW. Równocześnie organizacje te stały się „strategicznymi” udziałowcami i zaangażowały się we wsparcie organizacyjne zmian w TUW. W konsekwencji, w trakcie 1997 roku FISE, ze względu na zbyt małe zaangażowanie kapitałowe, utraciła swego przedstawiciela w Radzie Nadzorczej.

Business Leaders Forum (Hanna Szczeblewska)

FISE od 1994 roku wspólnie z Business Leaders Forum realizuje program doradczy dla właścicieli małych przedsiębiorstw „Master Class”. Liderami biznesu, którzy służą przedsiębiorcom pomocą i radą, są przedstawiciele kadry kierowniczej 28 firm, członków BLF. W tym gronie znajdują się między innymi: ABB, American Express, Commercial Union. Informacja i programie Master Class dociera do przedstawicieli małych przedsiębiorstw poprzez Agencje Inicjatyw Lokalnych i współpracujące z nimi Polsko – Amerykańskie Kluby Przedsiębiorczości.

W 1996 roku zorganizowano 7 spotkań w ramach programu Master Class między innymi w Lublinie, Gorlicach, Olsztynie, Warszawie. Ponadto Hanna Szczeblewska brała udział w co miesięcznych spotkaniach członków BLF, na których prezentowano bieżącą działalność BLF oraz dwóch konferencjach (prasowa i uroczysta, poświęcona trzeciej rocznicy funkcjonowania BLF w Polsce).

KSA i FRR i poszczególne Fundacje i Agencje Rozwoju Regionalnego

FISE brała udział w utworzeniu kilku Agencji w związku z udziałem w opracowywaniu Strategii Rozwoju (Nidzica, Biłgoraj, Żelów). Współpracowaliśmy przy utworzeniu Krajowego Stowarzyszenia Funduszy Poręczeniowych.

TISE i BISE (Krzysztof Herbst)

BISE jest stałym partnerem FISE w działaniach na rzecz zwalczania bezrobocia. W roku 1996 pracowaliśmy wspólnie nad nową formułą stosunków pomiędzy naszymi organizacjami. Ma ona być oparta na formule umowy przedstawicielskiej. Umowa powinna wejść w życie w początkach 1997 roku. BISE udziela nam także wsparcia w rozwiązywaniu problemów lokalnych. Niestety, identyfikowanie FISE jako partnera BISE, po raz pierwszy oprócz korzyści, przyniosła nam szkody. Wiąże się to z informacjami prasowymi o kontroli NIK w BISE.

FISE jest akcjonariuszem i założycielem TISE. Krzysztof Herbst pełni funkcję Prezesa Rady Nadzorczej. Powodem naszego zaangażowania w TISE jest dopełnianie się misji obu organizacji. Głównym klientem TISE są przedsiębiorstwa sektora rolno-spożywczego, ważne dla rozwoju gmin. Niemniej współpraca ma charakter dorywczy. W roku 1996 dotyczyła ona opracowania projektu funduszu gwarancyjnego, którego utworzenie rozważała Fundacja Stefana Batorego.

Bank Żywności SOS

Zamierzona współpraca przy organizacji sieci banków w Polsce nie doszła do skutku. W tej sytuacji Krzysztof Herbst wycofał się z udziału we władzach Banku. Oczywiście nie umniejsza to naszego uznania dla sukcesów tej organizacji. Decyzja o wycofaniu jest spowodowana względami praktycznymi: brakiem czasu i brakiem współpracy.

Programy gościnne

W 1996 roku zakończyliśmy realizację Programu Lokalnej Aktywizacji (PLA) prowadzonego we współpracy z hiszpańską organizacją CIDOB w ramach projektu PHARE-Demokracja. Celem programu było pobudzenie społeczności lokalnych w sześciu wybranych regionach Polski, w których sytuacja społeczna i ekonomiczna są szczególnie trudne, a społeczności lokalne niezintegrowane. W programie uczestniczyły trzyosobowe zespoły z Górowa Iławeckiego, Dukli, Tyczyna, Opola i Legnicy. Uczestnicy zostali przeszkoleni w zakresie rozpoznawania potrzeb i problemów lokalnych społeczności, technik aktywizacji życia społecznego, inicjowania i prowadzenia projektów na rzecz rozwoju lokalnego oraz zakładania i wspierania organizacji pozarządowych.

Do czerwca 1996 roku w strukturze FISE był prowadzony Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (CSDP), wspierający działalność innych organizacji pozarządowych poprzez szkolenia, doradztwo i wymianę informacji. Rok miniony był już trzecim rokiem realizacji programu, który stał się na tyle silnym i samodzielnym, by mógł dalej funkcjonować o własnych siłach.

W 1996 roku wydzieliła się Fundacja „United Way”, działająca do tej pory jako niezależny program przy FISE. Podstawowym celem tej Fundacji jest pomoc w tworzeniu lokalnych organizacji typu United Way na terenie Polski – we współpracy z przedstawicielami społeczności lokalnej, biznesu i organizacji pozarządowych, środków masowego przekazu, itp. Organizacje będą działały na rzecz rozwiązywania najbardziej palących problemów humanitarnych w swoich społecznościach – głównie przez wspieranie lokalnych organizacji non-profit.

Współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi

W 1996 roku FISE pomogła Stowarzyszeniu „Tratwa” z Olsztyna, Stowarzyszeniu Gmin Puszczy Białowieskiej w Hajnówce oraz Stowarzyszeniu Pomocy Niematerialnej na Rzecz Osób Poszukujących Pracy w Krośnie, opracować wnioski do Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej o przyznanie dotacji na dofinansowanie kosztów realizacji Programu Przeciwdziałania Bezrobociu wśród młodzieży.

FISE wspólnie z w/w organizacjami realizowała zadania szkoleniowe objęte wnioskami o dotacje. FISE w ramach programu przeciwdziałała bezrobociu wśród młodzieży. Przeprowadziła między innymi szkolenia „Spadochron”, „Jak założyć małą firmę”. Ponadto Fundacja pomagała tworzyć w Olsztynie punkt doradztwa życiowego dla młodzieży, grupy wsparcia dla osób poszukujących pracy oraz Młodzieżowy Klub Pracy. Program cieszył się dużym zainteresowaniem młodzieżowych środowisk lokalnych i będzie kontynuowany w 1997 roku.

Aktywność FISE w pracach legislacyjnych dotyczących regulacji prawnych działalności organizacji pozarządowych

FISE aktywnie uczestniczyła w przygotowaniach projektu oraz pracach legislacyjnych komisji sejmowych nad projektem zmian ustawy o „Zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu” (Bartłomiej Piotrowski).

W szczególności FISE skoncentrowała się na zmianach regulacji o finansowaniu działalności „Klubów Pracy”. Udział ekspercki i działalność lobbystyczna przyczyniły się do przyjęcia przez Sejm rozwiązań dopuszczających finansowanie kosztów szkolenia bezrobotnych w zakresie zdobywania umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia. Jest to zmiana bardzo istotna zarówno dla FISE (możliwość finansowania przez Urzędy Pracy z Funduszu Pracy prowadzonego przez FISE programu „Spadochron”), jak i dla innych organizacji pozarządowych pracujących z bezrobotnymi.

Fundacja brała również udział w pracach eksperckich nad przygotowaniem projektu ustawy „O działalności Pożytku Publicznego” (Krzysztof Herbst, Bartłomiej Piotrowski). Prace nad tą fundamentalną dla środowiska NGO ustawą nie wykroczyły w 1996 rok poza fazę seminaryjno-eksperską. Przedstawiciele FISE aktywnie uczestniczyli w dyskusji prowadzonej w formie seminariów. Fundacja zgłosiła gotowość dalszej współpracy przy opracowywaniu projektu i ew. lobbingu na rzecz tej ustawy w 1997 roku.

Ad. 5. ZMIANY ORGANIZACYJNE

W trakcie roku zakończyła działalność AIL Kielce a z końcem roku AIL Warszawa połączyła się z Pracownią Projektów Lokalnych pod nazwą Pracownia Projektów Lokalnych Fundacji Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych. Działania te wynikają z dążenia do ograniczenia wielkości struktury podległej organizacyjnie warszawskiemu biurze FISE.

W 1996 roku w ramach zmian organizacji wewnętrznej wprowadzono samodzielną pozycję opiekuna umowy oraz utworzono komórkę Nadzoru Umów, której zadaniem jest prowadzenie księgowości zarządczej dla poszczególnych programów realizowanych przez Fundację.

Wprowadzona została nowa procedura pracy nad programami dla koordynatorów, księgowych i prezesów.

Fundacja prowadzi jednocześnie około 20 programów, dlatego też zaistniała konieczność opracowania nowego systemu nadzoru w celu:

- planowania płynności finansowej Fundacji,
- określenia rentowności operacji,
- dotrzymania warunków umów zawartych z klientami.

Nowa procedura ma na celu uproszczenie i systematyzację przepływu informacji oraz ich racjonalne agregowanie.